

ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ
НА ВЛОГОВЕТЕ В БАНКИТЕ

Въпроси и отговори за гарантирането на влоговете

2009 г.

Фондът за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ) е създаден през януари 1999 г. с цел да гарантира влоговете в банките, като по този начин поддържа доверието в банковата система и съдейства за икономическия растеж и общата стабилност в страната.

На популярен език в тази брошура е описана системата за гарантиране на влоговете в България. Надяваме се това да ви помогне да разберете как са защитени вашите и на всички вложители интереси, което от своя страна ще допринесе за съществуването на силна и стабилна банкова система.

Предварително благодарим за вашите бележки и препоръки за подобряване на брошурата.

Бисер Манолов
*Председател на Управителния
съвет на Фонда за гарантиране
на влоговете в банките*

Съдържание

I. Общи въпроси, свързани с гарантирането на влоговете	
1 – 9 въпрос.....	стр. 4
II. Лимит на гаранцията	
10 – 12 въпрос.....	стр. 6
III. Собственост на едно или на няколко лица.	
Влог в полза на трето лице	
13 – 18 въпрос.....	стр. 7
IV. Процедура на изплащане	
19 – 25 въпрос.....	стр. 9
V. Обща информация за ФГВБ	
26 – 27 въпрос.....	стр. 11

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С ГАРАНТИРАНЕТО НА ВЛОГОВЕТЕ

1. Чи ли влогове гарантира ФГВБ?

ФГВБ гарантира влоговете в банките на български и чуждестранни физически и юридически лица.

2. Гарантира ли ФГВБ влоговете във всички банки?

ФГВБ гарантира влоговете във всички банки, лицензирани от Българската народна банка (БНБ) да приемат влогове, както и в клоновете на български банки в чужбина.

Влоговете в клонове на чуждестранни банки от държава, които не са членки на Европейския съюз, също се гарантират от ФГВБ, когато в съответната държава не се предоставя гарантиране на влоговете, не се гарантират влоговете в клон на банката в чужбина или се осигурява по-ниско покритие или обхват от това на ФГВБ. В последния случай гаранцията на ФГВБ покрива разликата между нивото на покритието и обхвата на гаранцията.

Влоговете в клонове на чуждестранни банки от държави-членки на Европейския съюз са защитени от съответната система за гарантиране на влоговете в тези държави и не се гарантират от ФГВБ.

3. Какво покрива гаранцията на ФГВБ?

В случай че БНБ отнеме лиценза на дадена банка, гаранцията на ФГВБ покрива влоговете, направени както в левове, така и във валута. Изплащането на влоговете се извършва само в левове. Покритието на гаранцията включва влоговете на български и чуждестранни граждани, както и на български и чуждестранни фирми.

4. Има ли влогове, непокрити от гаранцията?

Исключени по закон от гарантираното покритие са влоговете на банките и финансовите институции; застрахователите, пенсионните и осигурителните фондове, с изключение на фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване; инвестиционните посредници и дружества; гаранционните фондове, включително ФГВБ; държавата и държавните институции; и общините.

Не подлежат на гаранция влоговете на акционери в банката с повече от 5 на сто участие, на членове на управителните и контролните органи и одиторите на банката, както и на техните съпрузи и роднини по права и по сребрена линия до втора степен включително.

Исключени са също привилегированите влогове, т.е. влоговете с индивидуално договорени по-добри лихвени условия от тези, които банката публично предоставя на и прилага към вложителите си.

Влоговете, свързани с „пране на пари“, също са изключени от гаранцията, ако титулярът им е осъден с влязла в сила присъда.

5. Какви влогове са гарантирани?

Гарантирани са всички парични средства по банкова сметка от всякакъв вид, открита на името на едно или повече лица. Гаранцията по влоговете се отнася също и за кредитните салда, които банката по закон или по договор е задължена да изплати на клиентите си.

6. Задължени ли са банките да предоставят на вложителите информация за гарантирането на влоговете?

Да. Банките трябва да предоставят на вложителите такава информация, както в общите си условия по предлаганите влогове, така и в индивидуалните договори относно приложимата система за гарантиране на влоговете, размера, до който те са гарантирани, органа, който изплаща гарантираните суми, както и влоговете, които не подлежат на защита.

7. Ако имам влогове в няколко банки, влоговете ми ще бъдат ли сумирани, за да се определи размерът на гаранцията, която ми се полага?

Не. Влоговете в различни банки са гарантирани поотделно. Но централата на дадена банка и всички офиси на клоновете ѝ се считат за една банка. Така че, ако имате влогове в централния офис и в един или повече клонове на една и съща банка, когато се изчислява гарантираното покритие, влоговете ви се сумират.

8. Какво става, когато банка, в която имам парични средства, се слее с друга банка?

В случай на сливане или придобиване, включващо две или повече банки, влоговете в тях се гарантират поотделно за период от шест месеца от датата на консолидацията. След това обаче при определяне на гарантираното покритие влоговете се сумират.

9. По какъв начин ФГВБ определя собствеността върху даден влог?

Въз основа на документацията за влоговете, водена от фалиралата банка, и на доказателствата, представени от вложителя.

II. ЛИМИТ НА ГАРАНЦИЯТА

10. Какъв е размерът на гаранцията на ФГВБ?

ФГВБ гарантира пълното изплащане на паричните средства на вложителя във всяка една отделна банка, независимо от броя и размера им, до 100 000 лева. В посочената сума се включват главницата и начислените лихви към датата на отнемане на банката.

Пример:

- *Ако имате влог под 100 000 лева, например 35 500 лева, сумата, която ще ви бъде изплатена в случай на фалит, ще е 35 500 лева и начислените лихви, т.е. ще получите пълна компенсация.*
- *Ако вашият влог възлиза на 100 000 лева, ще ви бъдат изплатени 100 000 лева, но без начислените лихви, тъй като сумата на главницата и лихвите ще надвишава гарантираното ниво от 100 000 лева, т.е. в този случай ще получите пълна компенсация на главницата без лихвите.*
- *За влогове над 100 000 лева изплатената гарантирана сума ще бъде 100 000 лева.*

В случай че вложителят дължи пари на банката, размерът на дълга му се приспада от гарантираната сума.

11. Мога ли да увелича гарантираното покритие на ФГВБ, като разпръсна паричните си средства в няколко различни влога в една и съща банка?

Не. Гаранцията по влоговете не се определя на базата на всеки отделен влог. Вие не можете да увеличите гаранцията, като разпръснете паричните си средства в различни влогове в една и съща банка.

12. Ако разпръсна паричните си средства в повече от една банка, мога ли да увелича гарантираното покритие?

Да. Гаранцията по влоговете се определя на принципа „един вложител в една банка“. Ако вие разпръснете паричните си средства в различни банки, те са гарантирани във всяка една отделна банка до нивото на покритие от 100 000 лева.

III. СОБСТВЕНОСТ НА ЕДНО ИЛИ НЯКОЛКО ЛИЦА. ВЛОГ В ПОЛЗА НА ТРЕТО ЛИЦЕ

13. Кои влогове са собственост на едно лице?

Влог на едно лице са притежаваните от него парични средства в банка. Личният влог може да бъде срочен, безсрочен, спестовен, разплащателен и т.н.

14. По какъв начин е гарантиран личният ми влог?

Средствата по всички лични влогове, открити от или в полза на едно и също лице, се сумират. Цялата сума е гарантирана, включително главницата и лихвите, до лимита, описан в отговора на въпрос 10.

15. Какво е съвместен влог?

Това е влог на две или повече лица, от които те могат да теглят средства. Например на съпрузи, близки родственици, делови партньори и т.н.

16. По какъв начин е гарантиран съвместният влог?

Частта, притежавана от всеки един от вложителите в съвместен влог, се сумира с всички останали влогове, които съответният вложител притежава във фалиралата банка, за да се определи общата гарантирана сума, на която той има право. Ако в договора за влог собствеността не е уредена по друг начин, всеки от титулярите на влога притежава част, равна на частта на всеки от останалите титуляри на сметката.

Пример:

- Ако съпруг и съпруга имат съвместен влог от 150 000 лева и лични влогове от по 25 000 лева, то за определяне на гарантирания размер на влоговете на всеки един от тях съвместният влог ще се раздели на две, или ще е 75 000 лева ($150\ 000 : 2 = 75\ 000$). Към получените части се прибавят личните им влогове ($75\ 000 + 25\ 000 = 100\ 000$). Така за всеки от съпрузите ще се получи сумата от 100 000 лева, върху която, аналогично на посочения във въпрос 10 пример, ще се определи размерът на гаранцията.

17. Какво представлява влог в полза на трето лице?

Това е влог, открит от едно лице в полза на едно или повече други лица. Например родител прави влог на името на детето си.

18. Как се гарантира влог в полза на трето лице?

Лицето, в чиято полза е открит влогът, има право на гаранция по влога си, освен ако договорът за влог не предвижда друго.

IV. ПРОЦЕДУРА НА ИЗПЛАЩАНЕ

19. Как ще разбера, че банката, в която имам влог, е фалирала?

Винаги, когато отнеме лиценза на банка, БНБ известява за това обществеността чрез медиите.

20. По какъв начин ФГВБ информира вложителите за изплащането на гарантираните влогове?

ФГВБ публикува съобщение в най-малко два централни ежедневника, в което обявява датата, от която започва изплащането на гарантираните влогове на вложителите, и банката, определена от ФГВБ да извърши тези плащания.

Вложителите могат да получат подробна информация за изплащането на гарантираните влогове от уеб сайта на ФГВБ, на място във фонда или по телефона.

21. Кога ще получа сумата на гаранцията по влоговете ми?

По закон ФГВБ започва изплащането на гарантираните влогове на титулярите на сметки най-късно до 20 работни дни, след като БНБ отнеме лиценза на банката. При наличие на изключителни обстоятелства, този срок може да бъде удължен с още 10 работни дни. Вие от своя страна следва да предявите правата си в рамките на общия петгодишен давностен срок.

22. Какво трябва да направя, за да получа гарантирания размер по моя влог?

За да получите гарантирания размер, следва да отидете в банката, определена да извърши изплащането, където представяте документ за самоличност и на място подписвате декларация, удостоверяваща, че не сте съпруг или роднина по права или сребрена линия до втора степен на лица, попадащи в някоя от категориите на ръководството, собствеността или контрола на фалиралата банка.

Обслужващата банка ще ви изплати гарантираната сума. Също така, можете да наредите прехвърляне на паричните си средства в друга, посочена от вас банка, или да ги оставите на влог в обслужващата банка.

В случай че желаете, имате право да получите от синдиците на фалиралата банка удостоверение за подлежащата ви на изплащане сума.

23. Ако влоговете ми са в чуждестранна валута?

В такъв случай ще ви бъде изплатена левовата равностойност на гарантираната сума по централния курс на БНБ за деня, определен от ФГВБ като начален ден за изплащане на гарантираните размери по влоговете. Размерът на гаранцията ще бъде определен аналогично на посочения във въпрос 10 пример.

24. Ако влоговете ми надхвърлят размера на гарантираното покритие?

Ако влоговете ви във фалиралата банка са по-големи от размера на гаранцията, първо ще получите гарантираната ви от ФГВБ сума в размер на 100 000 лева, след което съгласно процедурите на производството по несъстоятелност на банката и в зависимост от това колко пари са получени от продажбата на банковите активи, в бъдеще можете да получите от синдиците на банката допълнително плащане.

25. Какво да направя, ако обслужващата банка откаже да ми изплати подлежащата на гарантиране сума или ако не съм съгласен със сумата, която ми е определена?

Трябва да предявите писмените си възражения до синдиците на фалиралата банка, прилагайки доказателства в подкрепа на твърдението си. Те са длъжни да ви отговорят в седемдневен срок. Възраженията следва да бъдат подадени в срок до една година от началния ден на изплащането. Ако възраженията ви не бъдат приети, можете да потърсите защита по съдебен ред.

V. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФГВБ

26. Кои управлява дейността на ФГВБ?

По закон ФГВБ се управлява от петчленен Управителен съвет. Той се състои от председател, посочен от Министерския съвет, заместник-председател, определен от Българската народна банка, един член, посочен от Асоциацията на банките в България, и двама членове, определени от председателя и заместник-председателя на УС на ФГВБ.

27. Как се финансира дейността на ФГВБ?

Основни източници на приходи за ФГВБ са въстъпителните и годишните премийни вноски, платени от банките, както и приходите от инвестиране на средствата на ФГВБ в издадени или гарантирани от държавата ценни книжа и краткосрочни депозити в БНБ и банки. Бюджетът за административните разходи на фонда се одобрява от Управителния съвет на Българската народна банка. Сметната палата упражнява контрол върху дейността на ФГВБ.

Забележка:

Тази брошура съдържа представена по популярен начин информация за гарантиране на влоговете на клиентите на банките в България. Тя няма претенцията да замести правната интерпретация на Закона за гарантиране на влоговете в банките и Наредба № 23 на БНБ за условията и реда за изплащане на суми по влогове в банка с отнет лиценз до гарантирания размер. За повече подробности, свързани с техническите аспекти на гарантирането на влоговете, вложителите могат да се обърнат към посочените нормативни актове.

© Фонд за гарантиране на влоговете в банките
Четвърто преработено и допълнено издание на Фонда за
гарантиране на влоговете в банките, 2009
Ул. „Владайска“ № 27, 1606 София
Телефон: (02) 953 1217, 953 1318
Факс: (02) 952 1100
E-mail: contact@dif.bg
Website: www.dif.bg

ISBN 978-954-92479-2-3

*Брошурата може да бъде препечатвана безплатно без
специално разрешение с изричното изискване за ненамеса в
текста и дизайна.*

ФОНД ЗА ГАРАНТИРАНЕ
НА ВЛОГОВЕТЕ В БАНКИТЕ